

**Załącznik
do uchwały Nr XXIV/182/2021
Rady Gminy Korycin
z dnia 27 października 2021 r.**

GMINA KORYCIN

**Gminna Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
na lata 2021 – 2030**

Korycin 2021

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Podstawa prawna.....	4
II. Charakterystyka Gminy Korycin	6
III. Diagnoza problemów społecznych.....	7
1) Demografia.....	7
2) Pomoc Społeczna	9
3) Świadczenia rodzinne.....	17
4) Fundusz alimentacyjny.....	22
5) Świadczenie wychowawcze	22
6) Karta Dużej Rodziny	23
7) Wspieranie rodzin i pieczy zastępczej	24
8) Bezrobocie.....	25
9) Uzależnienia	27
10) Niepełnosprawność i osoby starsze.....	29
11) Ochrona zdrowia	30
12) Edukacja.....	31
13) Kultura.....	32
IV. Analiza SWOT	33
V. Adresaci strategii.....	36
VI. Cel główny strategii	36
VII. Cele strategiczne	36
VIII. Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.....	40
IX. Monitoring i ewaluacja.....	40

Wstęp

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2030 jest wieloletnim dokumentem strategicznym dla działań władz gminy, mającym na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz eliminowanie problemów społecznych. Przyjęcie przez samorząd Gminy Korycin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Dokument ten stanowi doskonałą podstawę planowania polityki społecznej na najbliższe lata. Polityka społeczna polega głównie na działaniu władz w ramach oświaty, ochrony zdrowia, wspieraniu zatrudnienia, pomocy społecznej i eliminowaniu zjawisk patologii społecznej.

Działania będą kierowane do rodzin i osób, które nie są w stanie we własny sposób poradzić sobie z trudną sytuacją życiową. Rodzina stanowiła i stanowi podstawową komórkę, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzinne środowisko ma wpływ na rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny jego członków. W dzisiejszych czasach mamy wiele zagrożeń, które wpływają na funkcjonowanie rodziny – ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, nowe rodzaje uzależnień, przemoc w rodzinie, przewlekłe choroby, rozpad rodziny itp.

Zjawiska wymienione powyżej skutkują tym, iż rodzina napotyka na swojej drodze liczne trudności uniemożliwiające wypełnienie podstawowych funkcji życiowych. Od skuteczności rozwiązywania problemów społecznych zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką jest Gmina. Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce, nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Podejmuje się pracę z całą rodziną, a nie tylko jednostką, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się świadczeniobiorcami pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korycinie na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Korycin na lata 2021 – 2030 sporządził diagnozę problemów społecznych we współpracy z następującymi instytucjami, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenia, wiedzy i kompetencji z zakresu polityki społecznej:

- 1) Urząd Gminy Korycin,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Korycinie,
- 4) Przedszkole im. Jana Pawła II w Korycinie,
- 5) Posterunek Policji w Janowie,

- 6) Przychodnia Lekarska „EL – MED” w Korycinie,
- 7) Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Korycinie,
- 8) Biblioteka Publiczna w Korycinie,
- 9) Parafia Rzymskokatolicka pw. Znalezienia i Podwyższenia Krzyża Świętego w Korycinie.

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie koordynować Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korycinie. Kwestie zawarte w dokumencie strategicznym będą realizowane w zależności od posiadanych przez samorząd środków, jak i środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

I. Podstawa prawna

W Polsce polityka społeczna kształtuje się na następujących szczeblach:

1. ogólna strategia polityki społecznej,
2. wojewódzka strategia polityki społecznej,
3. powiatowa / gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych,
4. programy operacyjne.

Dodatkowymi dokumentami krajowymi formującymi działania w konkretnych obszarach problemowych są:

- 1) Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030,
- 2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- 3) Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025,
- 4) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- 6) Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- 8) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Przewiduje on w ramach zadań własnych gminy „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Inne akty prawne, które mają wpływ na treść i kształt niniejszej strategii to:

- 1) ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372),

- 2) ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- 3) ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119),
- 4) ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- 5) ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111 z późn.zm.),
- 6) ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),
- 7) ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- 8) ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.),
- 9) ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 176),
- 10) ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573),
- 11) ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- 12) ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
- 13) ustawa z 14 czerwca 1969 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.),
- 14) ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359),
- 15) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.),
- 16) ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korycinie. Głównym celem przy opracowywaniu strategii było przeanalizowanie i ocena zjawisk, które łączą się z zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej, czyli takie ukształtowanie systemu pomocy społecznej na terenie Gminy Korycin, które w sposób właściwy i kompleksowy będzie zaspakajało oczekiwania społeczne.

Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku pracy ośrodka. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy

została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korycinie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce, Urzędu Gminy Korycin oraz z instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.

Strategia stanowi podstawę do podejmowania zintegrowanych działań rozwojowych w sferze polityki społecznej na terenie Gminy Korycin oraz ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany tych stanów rzeczy, które oceniane są negatywnie. Dokument obejmuje w szczególności działania publicznych instytucji i innych jednostek zajmujących się kwestiami społecznymi w celu poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb osób i rodzin.

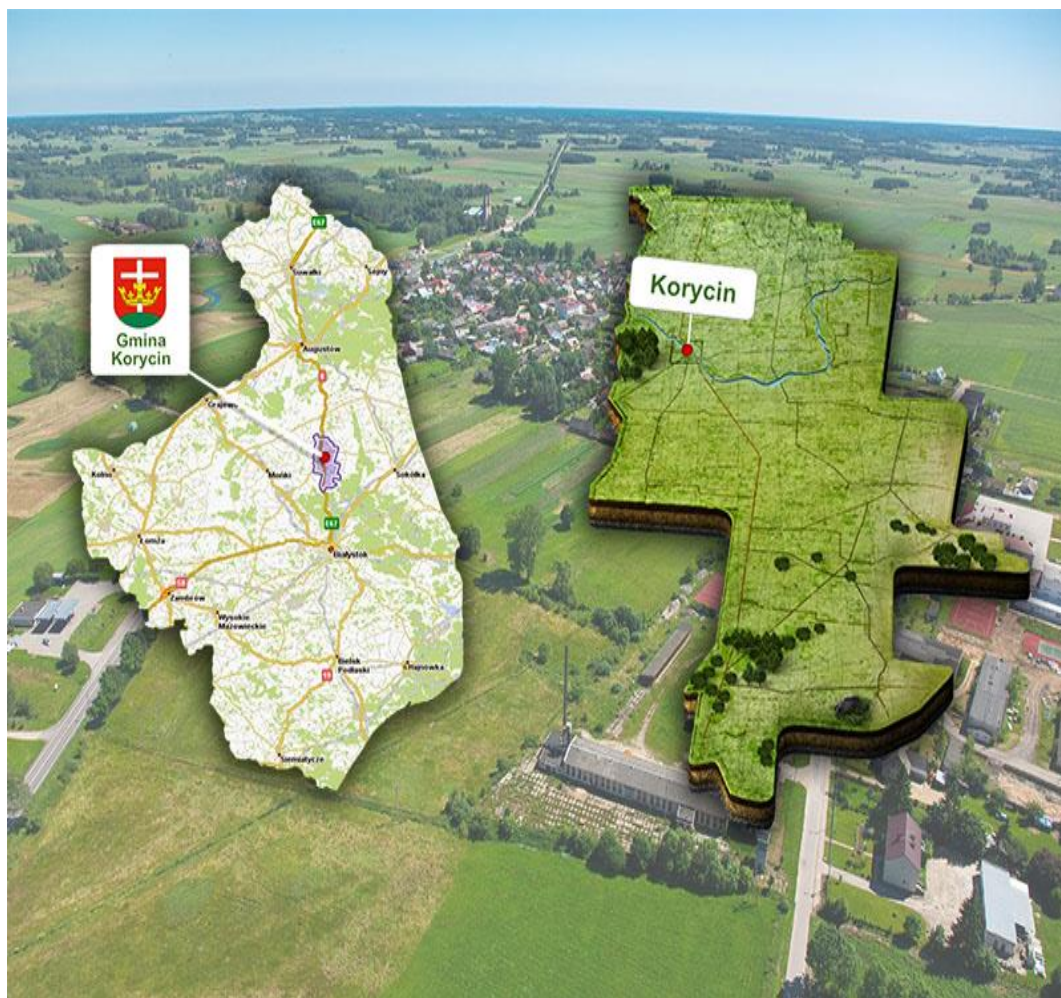
II. Charakterystyka Gminy Korycin

Gmina Korycin położona jest w środkowej części województwa podlaskiego, w Powiecie Sokólskim, w odległości 40 km na północ od Białegostoku i graniczy z następującymi gminami: Suchowola, Janów, Jasionówka, Czarna Białostocka oraz Jaświły. Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 117 km², co stanowi 0,58% powierzchni województwa podlaskiego i 5,7% obszaru Powiatu Sokólskiego.

Gmina Korycin rozciąga się od skraju Puszczy Knyszyńskiej po nieodległy Biebrzański Park Narodowy. Posiada piękne tereny jak doliny rzek Kumiałki i Brzozówki.

Gmina Korycin leży w zlewni rzeki Biebrzy. Głównymi elementami sieci hydrograficznej gminy są rzeki: Kumiałka, przecinająca gminę w poprzek oraz Brzozówka, stanowiąca naturalną, zachodnią granicę gminy.

Gmina Korycin podzielona jest na 32 sołectwa (33 miejscowości) i liczyła w 2020 roku ogółem 3 275 mieszkańców. Gęstość zaludnienia na obszarze gminy wynosi 28 osób na 1 km².

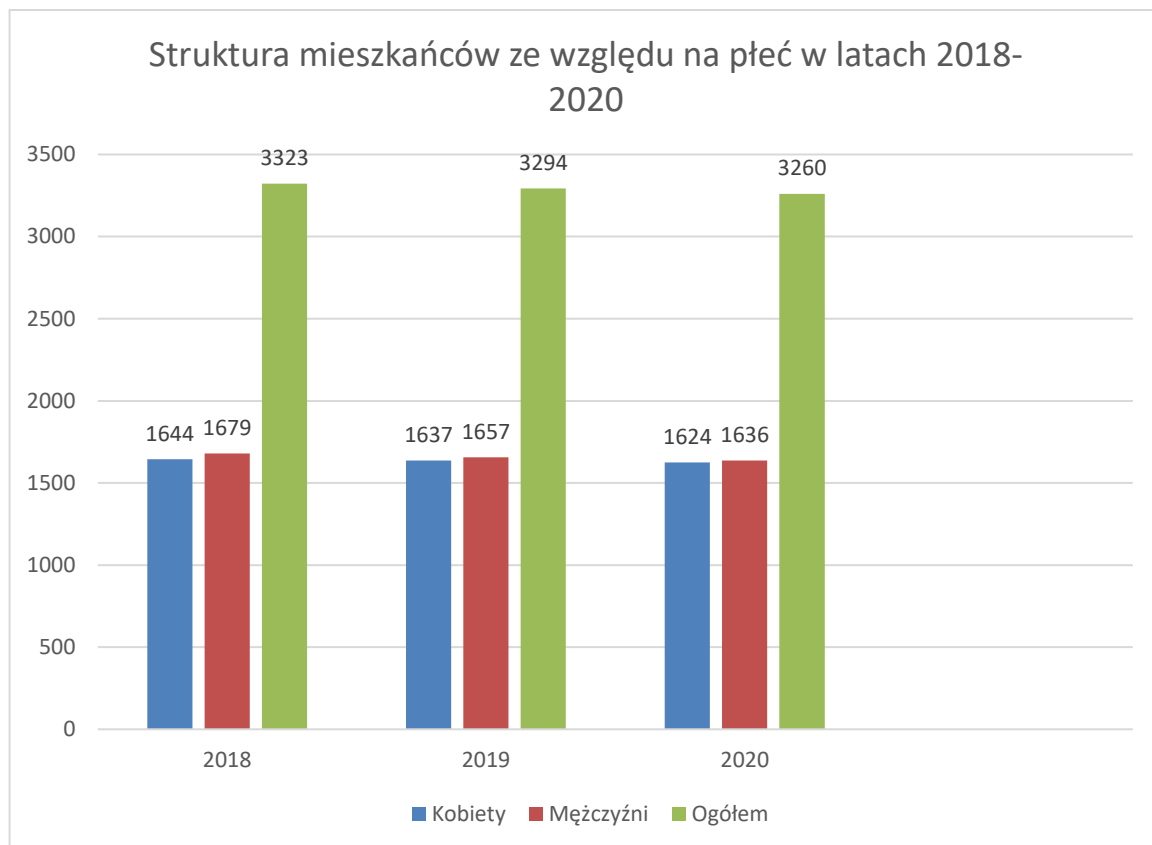
III. Diagnoza problemów społecznych

Polityka społeczna to „sfera działania państwa oraz innych ciał publicznych i sił społecznych, która zajmuje się kształtowaniem warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich (zwłaszcza w środowisku zamieszkania i pracy)”¹

1. Demografia

Na terenie Gminy Korycin zameldowanych jest 3 260 osób na pobyt stały (stan na dzień 31.12.2020 r.). Poniżej przedstawiony wykres wskazuje strukturę mieszkańców Gminy Korycin w latach 2018-2020.

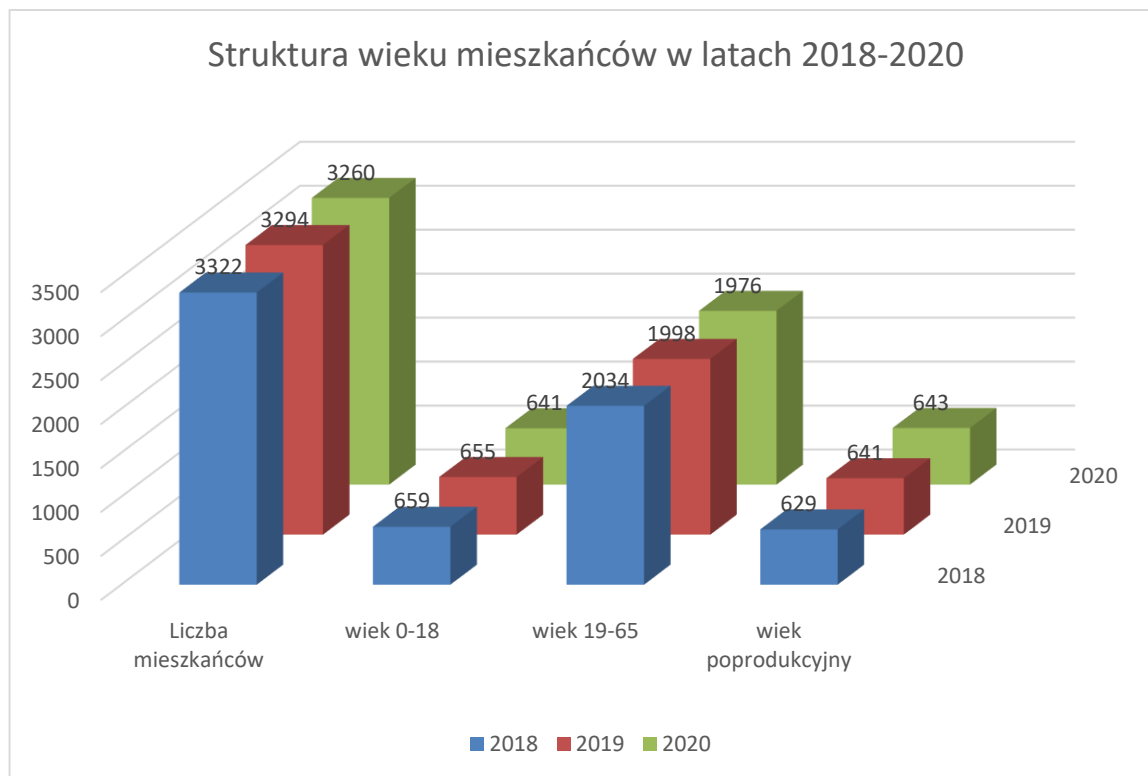
¹ A. Rajkiewicz, Istota polityki społecznej – wczoraj i dziś, w: Polityka społeczna, A. Rajkiewicz, J. Supińska, M. Książkowski (red.), Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 1998, s. 27.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Korycinie.

Według wskazanego powyżej wykresu można zauważyć, że ludność w Gminie Korycin w okresie ostatnich lat ma tendencję malejącą. W 2018 roku na świat przyszło 36 dzieci (14 – dziewczynek i 22 chłopców), zmarło 36 mieszkańców gminy (17 kobiet, 19 mężczyzn). W 2019 roku liczba urodzeń wyniosła 38 (16 dziewczynek i 22 chłopców), liczba zgonów 37 (12 kobiet i 25 mężczyzn). W Gminie Korycin najwięcej zgonów odnotowano w 2020 roku, zmarło 45 mieszkańców gminy (17 kobiet i 28 mężczyzn), na świat przyszło 25 dzieci (14 dziewczynek i 11 chłopców).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Korycinie.

2. Pomoc Społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Gminy Korycin realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korycinie. Został on utworzony na podstawie uchwały Nr II/4/90 Rady Gminy w Korycinie z dnia 10 czerwca 1990 roku. Podstawowym aktem prawnym wyznaczającym zadania i organizację pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według ustawy – pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym osób i rodzin.

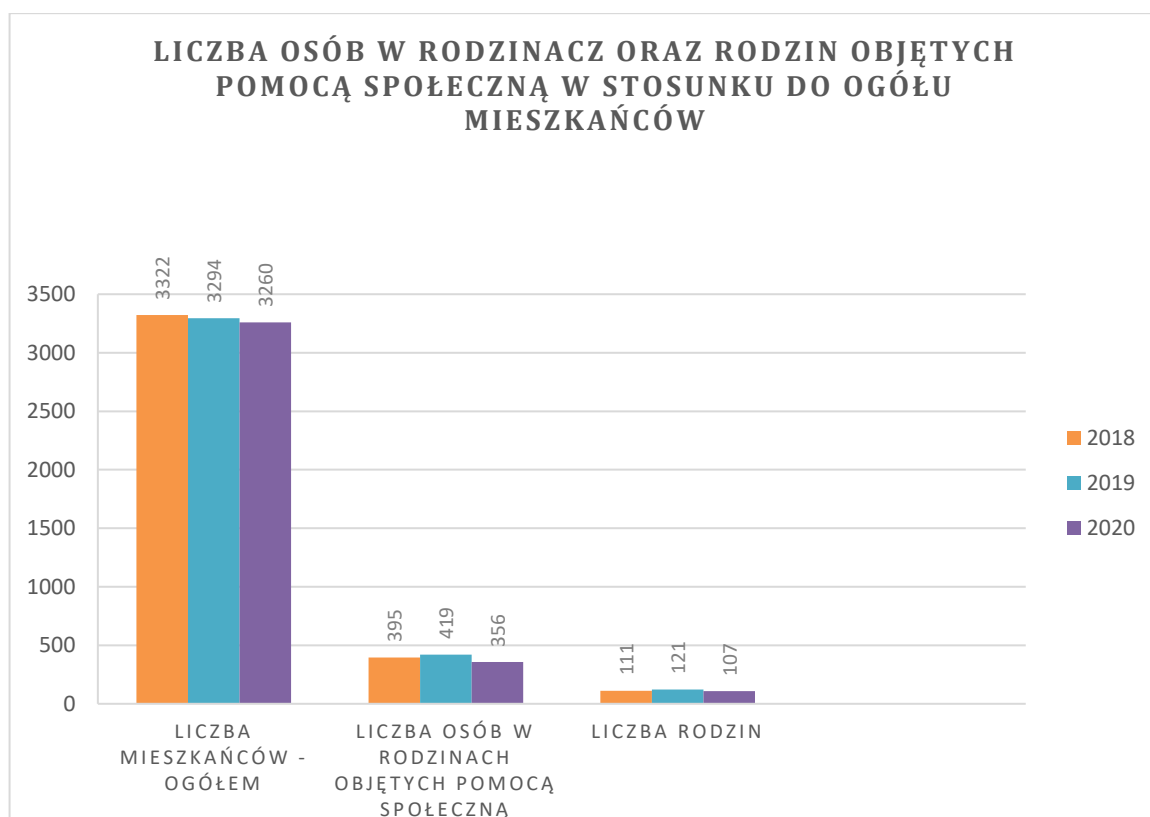
1. Zasilki z pomocy społecznej

Tabela 1. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców Gminy	3322	3294	3260
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną	111	121	107
Liczba osób w rodzinach	395	613	356

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MRPiS-03.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w 2018 roku 11,89 % osób z Gminy Korycin objętych było wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korycinie. W roku 2019 nastąpił wzrost do 18,61 %, natomiast rok 2020 przyniósł spadek do 10,92 % mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Korycin oraz ze sprawozdań rocznych MRPiS-03.

Analizując wykres zauważyć można, że liczba osób objętych pomocą społeczną w roku 2019 była największa. Rok 2020 wykazuje tendencję malejącą, co świadczyć może o stopniowej poprawie warunków życia mieszkańców Gminy Korycin

Grupa rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana w zakresie struktury wiekowej świadczeniobiorców, liczebności gospodarstw domowych, a także problemów występujących w rodzinach, określanym mianem dysfunkcji.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		
Rok		2018	2019	2020
Rodziny ogółem		111	202	115
o liczbie osób	1	24	57	34
	2	6	41	11
	3	18	22	15
	4	31	29	23
	5	17	37	20
	6 i więcej	15	16	12
w tym rodziny z dziećmi		76	93	64
w tym rodziny niepełne		6	6	7
w tym emeryci i renciści		16	24	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MRPiPS-03.

Z powyższych danych można wywnioskować, iż jest duża liczba osób, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwa domowe. Grupa tych osób jest najbardziej narażana na ryzyko wystąpienia trudności życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. W myśl art. 7 ustawy o pomocy społecznej - pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;

- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.²

Tabela 3. Powody przyznania pomocy w latach 2018 – 2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018	2019	2020
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	68	60	50
Sieroctwo	1	0	0
Bezdomność	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	33	27
– w tym wielodzietność	30	33	27
Bezrobocie	33	26	23
Niepełnosprawność	15	14	7
Długotrwała lub ciężka choroba	48	58	48
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	0	0	0
– w tym rodziny niepełne	0	0	0
– w tym rodziny wielodzietne	0	0	0

² Działania Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu Pływaczewski E.W., Guzik-Makaruk E.M., Dajnowicz D., [w:] *Wybrane Prawne Kryminologiczne i Metodyczne Aspekty Wykluczenia Społecznego*. W. II. pod.red. Guzik-Makaruk E.M., Pływaczewski E. W., Temida 2, Białystok 2016, s. 53 - 54

Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm	3	3	2
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	1	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MRPiPS-03.

Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc są: ubóstwo, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa - wielodzietność. Często bezrobocie i niepełnosprawność są przyczyną zgłaszania się po pomoc.

Pomoc społeczna polega na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz.1876 z późn.zm.) świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ustawa o pomocy społecznej określa następujące rodzaje pomocy:

1) świadczenia pieniężne:

a) *zasilek stały* – przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,

b) *zasilek okresowy* - zasilek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,

c) *zasilek celowy i specjalny zasilek celowy* - w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasilek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających

kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi,

d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie - osobie albo rodzinie gmina może przyznać pomoc w formie pieniężnej lub rzeczowej, w celu ekonomicznego usamodzielnienia. Pomoc w formie pieniężnej w celu ekonomicznego usamodzielnienia może być przyznana w formie jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki,

e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki - pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla osób pełnoletnich opuszczających dom pomocy społecznej, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie przysługuje osobie usamodzielnianej w przypadku, gdy skierowanie na pobyt całodobowy do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Pomoc ta przysługuje osobie usamodzielnianej opuszczającej dom pomocy społecznej, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy albo specjalny ośrodek wychowawczy, w przypadku, gdy osoba ta jest zdolna do samodzielnej egzystencji,

f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,

g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

a) praca socjalna - świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód,

b) bilet kredytowany,

c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,

d) składki na ubezpieczenia społeczne,

e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,

f) sprawienie pogrzebu,

g) poradnictwo specjalistyczne - w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód,

h) interwencja kryzysowa - stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód,

i) schronienie - osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona; udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym,

j) posiłek - pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Pomoc tego rodzaju przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków. Osoba lub rodzina może otrzymać pomoc w formie rzeczowej w postaci produktów żywnościowych,

k) niezbędne ubranie - przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz do pory roku,

l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,

m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,

n) mieszkanie chronione,

o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,

p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie

rzeczowej dla osób usamodzielnianych.³

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w ramach zadań własnych i zleconych.

Rodzaje świadczeń przyznawanych w latach 2018 - 2020 przez GOPS obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4. Rodzaje wypłacanych świadczeń

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
ZASIŁEK STAŁY			
Liczba rodzin objętych pomocą	3	5	6
Kwota świadczeń	22 113	28 186	33 882
ZASIŁEK OKRESOWY			
Liczba rodzin objętych pomocą	45	36	32
Kwota świadczeń	138 949	134 209	106 472
ZASIŁEK CELOWY (w tym celowy specjalny oraz na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego)			
Liczba rodzin objętych pomocą	12	14	10
Kwota świadczeń	10 000	11 700	9 709
ZASIŁEK CELOWY (na zakup żywności lub posiłku w ramach Wieloletniego Rządowego Programu w 2018 r. – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” od 2019 r. „Posiłek w szkole i w domu”.			
Liczba rodzin objętych pomocą	129	85	63
Kwota świadczeń	155 469	79 100	193 800
POSIŁEK			
Liczba osób korzystające z posiłku	154	162	129
Kwota świadczeń	144 531	220 900	72 153

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020, poz. 1876 z późn. zm.).

PRACA SOCJALNA			
Liczba rodzin	143	143	97
Liczba osób w rodzinach	501	501	331

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS w Korycinie

3. Świadczenia rodzinne

Odrębnym systemem od świadczeń z pomocy społecznej jest system świadczeń rodzinnych. W skład świadczeń rodzinnych wchodzi: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe), świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna).

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia) lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuję naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,

- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł,

- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2018 - 2020 roku.

Tabela 5 – Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego

L.p	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota w zł	
1	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	2018	147	4020	676 372,13
		2019	136	3267	531 280,06
		2020	119	3085	552 682,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności GOPS w Korycinie

Z powyższej tabeli należy wywnioskować, iż występuje tendencja malejąca rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych.

Tabela 6 – Dodatki do zasiłku rodzinnego w latach 2018- 2020 roku

L.p	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	Liczba rodzin			Kwota w zł		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1	Urodzenia dziecka	10	4	7	10 000,00	4 000,00	6 501,12
2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu	2	2	3	8 000,00	3 067,00	6 787,00

	wychowawczego						
3	Samotnego wychowywania dziecka	11	5	5	17 108,45	12 013,58	8 860,71
4	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	60	54	77	89 092,24	71 516,06	83 349,50
5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	7	7	6	6 945,82	7 054,69	5 250,00
6	Rozpoczęcia roku szkolnego	142	113	96	24 582,75	19 426,28	19 914,79
7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	45	40	72	51 875,46	46 523,28	55 244,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS w Korycinie

2. Świadczenia opiekuńcze

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy:

- a) **zasilek pielęgnacyjny** - wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, osobie, która ukończyła 75 lat,

b) **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620 zł miesięcznie. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764 zł netto,

- c) **świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- matce albo ojcu,

- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W poniższej tabeli wskazane są dane liczbowe dotyczące wypłaconych świadczeń opiekuńczych w latach 2018 - 2020 roku.

Tabela 7 – Wypłacone świadczenia opiekuńcze w latach 2018 - 2020 roku

Rok		2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba rodzin	34	35	38
	Kwota świadczeń w zł	63 794,81	78 423,60	89 726,00
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba rodzin	5	5	5
	Kwota świadczeń w zł	88 620,00	94 980,00	109 800,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba rodzin	3	4	4
	Kwota świadczeń w zł	15 378,00	13 840,00	22 320,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności GOPS w Korycinie

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem będącym realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. Zasiłek dla opiekuna dotyczy osób opiekujących się dorosłymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności i przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 620 zł miesięcznie. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalone jest na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Wydatki na zasiłki dla opiekuna

Rok		2018	2019	2020
Zasiłki dla opiekuna	Liczba osób	1	1	1
	Kwota świadczeń w zł	6 440,00	7 440,00	7 440,00

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1000,00 zł na jedno dziecko.

Wydatki na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka:

Rok		2018	2019	2020
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	Liczba osób	28	20	14
	Kwota świadczeń w zł	28 000,00	20 000,00	14 000,00

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi 1 000,00 zł. Świadczenie przysługuje przez okres :

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;

- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Realizacja świadczenia rodzicielskiego w latach 2018-2020

Rok	Wydatki w zł	Liczba osób	Liczba świadczeń
2018	34 076,00 zł	5	37
2019	48 876,90 zł	8	54
2020	30 905,00 zł	5	34

4. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe.

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Rok		2018	2019	2020
Fundusz alimentacyjny	Liczba osób uprawnionych	6	4	1
	Liczba rodzin	4	3	1
	Kwota świadczeń w zł	15 150,00	16 500,00	6 000,00

5. Świadczenie wychowawcze

Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Realizacja świadczeń wychowawczych w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin	213	303	291
Liczba uprawnionych dzieci	465	564	566
Liczba świadczeń	5011	5588	6372
Kwota świadczeń w zł	2 501 436,10	2 781 767,20	3 170 273,70

6. Karta Dużej Rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korycinie realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2020r. poz. 1348 ze zm.). Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Umożliwia także korzystanie z szerokiej gamy zniżek udzielanych przez przedsiębiorstwa publiczne, ale i prywatnych usługodawców. Jej posiadacze mają możliwość korzystania m.in. z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej, spożywczej, odzieżowej na terenie całego kraju.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu podlega opłacie.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Karta Dużej Rodziny wydawana jest każdemu rodzicowi bezterminowo. Dzieci mogą się nią posługiwać do skończenia 18 roku życia (chyba, że kontynuują naukę lub studiują, wtedy mają do tego prawo do ukończenia 25 lat). Dzieciom niepełnosprawnym prawo do korzystania z Karty Dużej Rodziny przysługuje tak długo, jak obowiązuje orzeczenie o niepełnosprawności.

Informacja o realizacji ustawy Karta Dużej Rodziny w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny	11	28	24
Liczba członków rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	54	86	57

7. Wspieranie rodzin i pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny, pieczy zastępczej i postępowania adopcyjnego. Określa zasady finansowania wspierania rodziny. Jej regulacje skupiają się na rodzinie i dziecku przez uznanie, iż skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa wprowadziła zasady wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art.176 ww. ustawy, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny tj.
  - a) Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Korycin na lata 2017-2019 został przyjęty uchwałą Nr XVII/122/2016/ Rady Gminy Korycin z dnia 30 grudnia 2016 rok,
  - b) Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Korycin na lata 2020-2022 został przyjęty uchwałą Nr XI/88/2020 Rady Gminy Korycin z dnia 28 lutego 2020 r,
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Od 2013 r. został utworzony Punkt Informacyjny w Korycinie i jest zatrudniony specjalista psychoterapii uzależnień. Obecnie jeden psycholog świadczy usługi w Szkole

Podstawowej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Korycinie oraz w Przedszkolu im. Jana Pawła II w Korycinie.

Działania te służą wsparciu rodzin w obszarze umiejętności rodzicielskich oraz prowadzeniu działań profilaktycznych i interwencyjnych na rzecz dzieci i rodziców.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Umieszczone dzieci w pieczy zastępczej

ROK	2018	2019	2020
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	3	0	2
Wydatki w zł	3 044,75	0	2012,58

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Korycinie na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracują z pedagogami i wychowawcami szkolnymi i przedszkolnymi, pracownikami ochrony zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

8. Bezrobocie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym

zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną - zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieucząca się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkołach dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczącej się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Szczegółową analizę struktury osób bezrobotnych w latach 2018 – 2020 w Gminie Korycin przedstawia tabela poniżej.

Tabela 8. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Korycin w latach 2018 – 2020.

Rok	2018	2019	2020
Bezrobotni ogółem:	83	60	76
w tym kobiety	33	26	28
w tym mężczyźni	50	34	48
Bezrobotni długotrwale ogółem	47	37	49
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	10	8	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Sokółce

Powyższe dane wskazują, iż w Gminie Korycin w 2018 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce wynosiła 83, w tym 39,76 % stanowiły kobiety, 60,24 % mężczyźni. W 2019 roku liczba ta wynosiła 60, w tym 43,33% stanowiły kobiety, 56,67 % mężczyźni. Rok 2020 przyniósł wzrost osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy w stosunku do roku poprzedniego. Liczba osób zarejestrowanych wynosiła 76, w tym 36,84 % stanowiły kobiety, 63,16 % mężczyźni.

Poniższa tabela prezentuje stopę bezrobocia w Gminie Korycin w porównaniu z województwem podlaskim i całym krajem.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w porównaniu z województwem podlaskim i Polską.

ROK	Stopa bezrobocia wyliczona dla:		
	Gmina Korycin	Województwo podlaskie	Polska
2018	3,99%	7,60%	5,8%
2019	2,97%	6,90%	5,2%
2020	3,97%	7,8%	6,2%

Bezrobocie w Gminie Korycin jest niższe w porównaniu do województwa podlaskiego i kraju. Zauważyć należy fakt, iż w 2020 roku nastąpił wzrost bezrobocia na terenie gminy, województwa, a także kraju.

Bezrobocie jest bezpośrednio połączone ze zjawiskiem ubóstwa, często jest także jego bezpośrednią przyczyną.

Według definicji ONZ ubóstwo to ograniczenie wyboru i szans życiowych, to naruszenie ludzkiej godności. Oznacza brak możliwości skutecznego uczestnictwa w społeczeństwie. Oznacza też niedostatek żywności i ubrań potrzebnych rodzinie, brak możliwości uczęszczania do szkoły i korzystania ze służby zdrowia, brak dostępu do ziemi, którą można uprawiać lub pracy, żeby móc zarobić na życie, brak dostępu do kredytu. Ubóstwo oznacza również zagrożenie, bezsilność i wykluczenie jednostek, rodzin i społeczności. Oznacza podatność na przemoc i często wiąże się z życiem w niepewnych warunkach bez dostępu do czystej wody i urządzeń sanitarnych.

Zadaniem polityki społecznej powinno być w pierwszej kolejności przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu oraz wspomaganie osób i rodzin w trudnej sytuacji finansowej.

9. Uzależnienia

Uzależnienia są poważnym problemem społecznym. Są nie tylko dotkliwe dla osoby uzależnionej i jej rodziny, ale także dla całej społeczności. Osoby uzależnione często wszczynają bójki i awantury oraz popełniają innego rodzaju przestępstwa. Uzależnienia generują także inne problemy społeczne takie jak bezrobocie, przemoc domowa czy ubóstwo. Należy więc dokonać wszelkich starań by przeciwdziałać uzależnieniom jak najwcześniej i pomagać osobom już tkwiącym w nałogu.

Gmina Korycin realizuje rokrocznie Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Celem programu jest:

1) rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie gminy Korycin oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;

2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych i narkotykowych;

3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych;

4) zwiększenie zasobów i zdolności niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami;

5) edukacja publiczna w zakresie informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz promocji zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji;

6) zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze.

Od 2013 r. został utworzony Punkt Informacyjny w Korycinie i jest zatrudniona specjalista psychoterapii uzależnień i świadczy następujące usługi:

1) motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych i podjęcia terapii osób współuzależnionych,

2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzorca picia,

3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,

4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy,

5) posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc rodzinie.

Gminny Punkt Informacyjny w Korycinie stanowi ważną ofertę dla osób, które znajdują się w kryzysie z powodu nadużywania alkoholu przez ich najbliższych, a także dla osób, które borykają się z problemem alkoholowym oraz osób, które przeszły terapię i dla zachowania dalszej trzeźwości potrzebują dalszej edukacji i wsparcia i dla osób doznających przemocy domowej.

Stała i systematyczna współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Korycin, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, kuratorów sądowych, Policji i Punktu Informacyjnego jest istotnym elementem podnoszenia świadomości społecznej mieszkańców gminy na temat choroby alkoholowej, współuzależnienia, przemocy w rodzinie oraz sposobach radzenia sobie z w/w problemami.

Gmina Korycin bierze aktywny udział w Kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Uczestnikami tej kampanii jest młodzież szkolna, rodzice i nauczyciele.

10. Niepełnosprawność i osoby starsze

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy (ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym. Założeniem polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania, uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, duchowe niepełnosprawnego obywatela i stwarzającego możliwość integracji ze społeczeństwem.

Ważnym elementem ogólnej wiedzy o problemach osób niepełnosprawnych jest rozpoznanie materialnych warunków życia w ich gospodarstwach domowych. Choć funkcjonowanie osób niepełnosprawnych jest przede wszystkim zdeterminowane rodzajem i nasileniem ograniczeń zdrowotnych, to inne wymiary ich sytuacji i możliwości życiowych są w dużej mierze określone przez poziom warunków materialnych.

Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018 – 2020.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	2018	2019	2020
	33	14	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MRPiPS-03.

Dodatkowo obecnie można zaobserwować starzenie się społeczeństwa. Wokół widać wiele osób starszych, ich znaczna liczba zalicza się do osób niepełnosprawnych. W powszechnej opinii starość postrzegana jest jako okres całkowitej degradacji, izolacji, samotności, braku uczucia i życzliwości, niedołęstwa, odczuwalnych dolegliwości somatycznych, postępującego uzależnienia od otoczenia. Najczęściej sygnalizowanym przez te osoby problemem jest pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność oraz trudna sytuacja

materialna. Wpływ na niekorzystny stan zdrowia Polaków mają trudne warunki życia, niedociągnięcia w zakresie opieki zdrowotnej, warunki środowiskowe, a także brak dbałości o własne zdrowie.

11. Ochrona zdrowia

Gmina Korycin wspiera swoich mieszkańców w podejmowaniu prozdrowotnych działań, aby pielęgnować wartość, jaką jest zdrowie. Na zdrowie indywidualne i zbiorowe wpływa wiele czynników, głównie są to warunki otaczającego nas środowiska, czynniki genetyczne, warunki ekonomiczne, poziom wykształcenia, dostępność i korzystanie z opieki zdrowotnej.

Na terenie gminy działa jedna przychodnia leczenia otwartego, dwa gabinety stomatologiczne, dwie apteki i dwie lecznice zwierząt, które zlokalizowane są w miejscowości Korycin.

Ochroną zdrowia mieszkańców gminy zajmuje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „EL-MED” w Korycinie.

Tabela nr 11. Zatrudnienie w podstawowej opiece zdrowotnej

Lekarze razem		2
w tym	Lekarze rodzinni	2
	Pediatrzy	1
Pielęgniarki ogółem		2
w tym	Środowiskowe rodzinne	2
Położne		1
w tym	Środowiskowe	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NZOZ w Korycinie

Wzrost populacji ludzi starszych powoduje wzrost rejestrowanych chorób wieku starszego. Z rozeznania lekarzy rodzinnych wynikają potrzeby zdrowotne mieszkańców gminy. Konieczna jest rehabilitacja osób z chorobami narządu ruchu oraz po urazach i utworzenie dostępu w ramach gminnego gabinetu rehabilitacyjnego.

W ramach profilaktyki prowadzone są różne programy profilaktyczne oraz realizowana jest ustawiczna, wielokierunkowa edukacja zdrowotna w ramach opieki medycznej lekarzy rodzinnych i pielęgniarek. Główny nacisk w profilaktyce dzieci i młodzieży służba

zdrowia kładzie na organizowanie szczepień ochronnych, przeprowadzanie pogadarek z dziećmi i młodzieżą w różnych grupach wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

Programy profilaktyczne realizuje szkoła na terenie gminy. Za ich realizację odpowiadają wychowawcy oraz pedagog szkolny.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jako najważniejsze potrzeby z zakresu ochrony zdrowia należy wskazać zwiększenie dostępności usług opiekuńczych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, organizację wsparcia dla osób przewlekle chorych oraz integrację osób niepełnosprawnych. Niezbędna także jest profilaktyka i edukacja społeczna osób dorosłych, zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zdrowego stylu życia.

12. Edukacja

Oświata i wychowanie ma ogromny wpływ na kształtowanie się infrastruktury społecznej. Na terenie Gminy Korycin funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Korycinie, Przedszkole im. Jana Pawła II w Korycinie oraz Punkt Przedszkolny w Bombli .

Młodzież szkolna ma możliwość korzystania ze wsparcia finansowego w formie stypendiów. Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Świadczenia tej pomocy są niezależne od typu i rodzaju szkoły, do której uczeń uczęszcza, czy też od wyników w nauce ucznia – podstawowym kryterium przyznawania jest dochód na osobę w rodzinie ucznia.

Tabela 12. Pomoc stypendialna przyznawana dzieciom i młodzieży w latach 2018 – 2020.

Stypendium socjalne	ROK		
	2018	2019	2020
Liczba osób	70	67	52
Kwota świadczeń w zł	89 754,55	86 968,42	77 231,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności GOPS w Korycinie

13. Kultura

W Gminie Korycin animatorem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Korycinie oraz Biblioteka Publiczna w Korycinie.

Podstawowym celem działania GOKSiT jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne, sportowe i turystyczne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury w Gminie Korycin. Ośrodek zmierza do tego, by działania sportowe i kulturalno-oświatowe na terenie gminy przyczyniły się do rozwoju lokalnego środowiska oraz do stworzenia bogatego życia kulturalnego. Organizuje imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne, turystyczne i rozrywkowe, a także promocyjne.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury Sportu i Turystyki prowadzi swoją działalność Uczniowski Klub Sportowy Konar Kora Korycin, który skupia 3 drużyny piłki nożnej:

- drużyna piłki nożnej dla dorosłych – skupia młodzież dorosłą i pracującą, bierze udział w rozgrywkach ligowych, organizuje turnieje, reprezentuje gminę na zewnątrz,
- dwie drużyny dziecięco - młodzieżowe Orliki i Trampkarze – skupiają dzieci i młodzież w wieku od 6 do 14 lat, treningi odbywają się dwa razy w tygodniu. Młodzi piłkarze uczestniczą w rozgrywkach ligowych, organizują turnieje, reprezentują gminę na zewnątrz z wieloma sukcesami.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Turystyki działają:

- 1) Chór „EPOKA” - 18 osobowy chór mieszany prowadzony przez dyrygenta; w swoim repertuarze chór ma pieśni patriotyczne, kolędy i pastorałki, pieśni religijne oraz piosenki biesiadne i okolicznościowe,
- 2) Dziecięca i młodzieżowa grupa wokalna i gitarowa - warsztaty wokalne organizowane raz w tygodniu przez instruktora; grupa skupia młodzież szkolną w wieku od 6 do 15 lat,
- 3) Dziecięca grupa taneczna - w ofercie edukacyjnej znalazły się zajęcia taneczne dla dzieci i młodzieży w wieku od 4 do 17 lat,
- 4) Korycińska Grupa Teatralna - Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Turystyki w Korycinie odpowiada za współpracę merytoryczną z Korycińską Grupą Teatralną, którą tworzą seniorzy z Gminy Korycin. Grupa teatralna liczy 17 osób. Raz w tygodniu w sali GOKSIT odbywają się spotkania z reżyserem i aktorem Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku. Od października 2020 roku rozpoczęła działalność Młodzieżowa Korycińska Grupa Teatralna, która składa się z 9 osób.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT oparta jest na schemacie klasyfikacji, dzielącym wszystkie czynniki, mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji. Zastosowania metody analizy statystycznej SWOT oznacza działanie kolejno według następujących etapów:

- 1) określić silne i słabe strony problemu,
- 2) znaleźć w otoczeniu zewnętrznym możliwości dla rozwoju oraz zagrożenia,
- 3) określić dopuszczalne kombinacje działań (strategii), wykorzystujące mocne strony oraz okazje, a jednocześnie nie angażujące słabych stron oraz unikające ich efektywności,
- 4) ocenić dopasowanie poszczególnych kombinacji oraz ich efektywność,
- 5) wybrać strategię charakteryzującą się najlepszym dopasowaniem oraz efektywnością.

Analiza SWOT ocenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii.

Szanse – to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane, będą impulsem rozwoju oraz osłabią negatywne zjawiska.

Zagrożenia – to zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Mocne strony – wynikają z uwarunkowań wewnętrznych, które w pozytywny sposób wyróżniają gminę spośród innych.

Słabe strony – to konsekwencje ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej; • działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących; • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin; • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe; • wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej; • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych; • otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym; • ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców; • możliwość rozwoju pod względem sportu, rekreacji, kultury; • dostępność gminnych obiektów sportowych; • funkcjonowanie na terenie gminy placówek ochrony zdrowia; • organizowanie zajęć profilaktycznych w szkole; • wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ukryte bezrobocie na wsi; • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia i ubóstwa: • istnienie szarej sfery zatrudnienia; • rozwój patologii społecznych; • niewystarczający system współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi; • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego; • zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych; • zmiana modelu rodziny – samotność osób starszych; • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją; • ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów; • ograniczona liczba miejsc w przedszkolach; • brak żłobka; • brak asystenta rodziny; • nieadekwatna do potrzeb liczna zatrudnionych pracowników; • brak świadczonych usług

	<p>opiekuńczych w miejscu zamieszkania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak budownictwa socjalnego; • brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej; • wzrost aktywności zawodowej; • regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie; • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny; • zatrudnienie asystenta rodziny; • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych; • prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych; • prowadzenie promocji zdrowia dla osób starszych i niepełnosprawnych; • wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym; • traktowanie uzależnień w kategoriach problemu społecznego; • prospołeczna polityka państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko wykluczenia społecznego w grupach długotrwale bezrobotnych; • kryzys gospodarczy; • emigracja zarobkowa osób młodych i wykwalifikowanych zawodowo; • preferowanie konsumpcyjnego stylu życia; • osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny; • zmiana modelu rodziny, samotność osób starszych i niepełnosprawnych; • niekorzystne zjawiska demograficzne; • brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia; • niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości; • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne; • rosnąca ilość rodzin wieloprotblemowych; • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej; • brak działań upowszechniających problematykę osób starszych i niepełnosprawnych; • wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej i stacjonarnych form opieki i pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym; • przemoc w rodzinie; • niska skuteczność działań na rzecz osób uzależnionych.

V. Adresaci strategii

Zadaniem władz Gminy Korycin jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn nie są w stanie samodzielnie włączyć się w działania podnoszące warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i ochrony zdrowia. Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Korycin, którzy wymagają wsparcia i pomocy w odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VI. Cel główny strategii

Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, a także rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej.

VII. Cele strategiczne

1. Bezpieczne środowisko rodzinne.
2. Mieszkańcy gminy wolni od uzależnień.
3. Środowiska osób starszych i niepełnosprawnych – zintegrowane i aktywne.
4. Aktywność zawodowa mieszkańców Gminy Korycin kluczem do poprawy sytuacji materialnej i społecznej.

Działania w ramach pierwszego celu strategicznego:

Bezpieczne środowisko rodzinne

I. Wsparcie, współpraca i kontrola środowisk rodzinnych

- 1) organizowanie grup samopomocy,
- 2) organizowanie festynów rodzinnych,
- 3) stały system promocji i informowania o działaniach profilaktycznych i pomocowych gminy dla rodzin,
- 4) regularna współpraca ze środowiskiem pedagogicznym w celu monitorowania sytuacji uczniów,
- 5) wspieranie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi (systematyczna praca socjalna z rodzinami),
- 6) promowanie kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych form rozrywki w rodzinach,
- 7) zatrudnienie asystenta rodziny,
- 8) rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży,
- 9) zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin zagrożonych ubóstwem,
- 10) realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Korycin.

II. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie

- 1) zapewnienie schronienia ofiarom pomocy,
- 2) dalsze dbanie o dobry klimat współpracy między Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz placówkami oświatowymi,
- 3) podejmowanie działań zachęcających osoby postronne do wskazywania miejsc i instytucji osobom doświadczającym przemocy (akcje promocyjne, rozmowy na wywiadówkach i na zajęciach szkolnych),
- 4) prowadzenie działań informacyjnych i prewencyjnych mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- 5) prezentowanie ofiarom i sprawcom przemocy dobrych wzorców.

Działania w ramach drugiego celu strategicznego:

Mieszkańcy gminy wolni od uzależnień

I. Profilaktyka uzależnień

- 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 2) organizowanie rodzinnych festynów bezalkoholowych,
- 3) organizowanie warsztatów, spektakli i wystaw promujących trzeźwość i wolność od uzależnień,
- 4) skuteczna praca szkoleniowa i warsztatowa z rodzicami na tematy przeciwdziałania uzależnień i kontrolowania dzieci i młodzieży,
- 5) monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym,
- 6) wzmożenie kontroli policji w miejscach sprzedaży alkoholu i produktów tytoniowych,
- 7) udział w kampanii społecznej promującej trzeźwość i zwracanie szczególnej uwagi dorosłych mieszkańców na osoby nieletnie spożywające alkohol czy inne substancje prawnie zakazane,
- 8) promocja zdrowego trybu życia,
- 9) realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

II. Wsparcie dla osób uzależnionych

- 1) skuteczne działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) promowanie oferty terapeutycznej i poradniczej wśród osób chcących wyjść z uzależnienia,
- 3) współpraca ze środowiskiem lekarskim i rodzinnym w ramach wychodzenia z nałogu osób uzależnionych.

Działania w ramach trzeciego celu strategicznego:

Środowiska osób starszych i niepełnosprawnych – zintegrowane i aktywne

I. Ułatwianie codziennego życia osobom starszym i niepełnosprawnym

- 1) działania zmierzające do likwidacji barier architektonicznych i technologicznych,
- 2) rozszerzanie możliwości załatwiania spraw urzędowych drogą elektroniczną,
- 3) akcje informacyjne dotyczące możliwości uzyskania dofinansowań na likwidację barier architektonicznych i technologicznych w domach osób niepełnosprawnych,
- 4) tworzenie nowych i usprawnianie już istniejących form wsparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez organizowanie usług opiekuńczych.

II. Wsparcie ogólne osób niepełnosprawnych i starszych

- 1) stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- 2) wspieranie rodzin opiekujących się osobami starszymi i niepełnosprawnymi (całkowicie niesamodzielnym członkiem rodziny),
- 3) pomoc w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego lub medycznego,
- 4) zacieśnianie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, służbami społecznymi, sektorem prywatnym, samorządami lokalnymi oraz osobami niepełnosprawnymi, starszymi i ich rodzinami.

III. Aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych

- 1) ułatwienie i zachęcanie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów do uczestniczenia w organizowanych na terenie gminy imprezach rozrywkowych,
- 2) inicjowanie działań mających na celu propagowanie zachowań prozdrowotnych, aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w ramach opieki sąsiedzkiej.

IV. Aktywizacja i integracja osób starszych

- 1) organizowanie konkursów, warsztatów, wydarzeń sportowych i kulturalnych skierowanych do osób starszych.

Działania w ramach czwartego celu strategicznego

Aktywność zawodowa mieszkańców Gminy Korycin kluczem do poprawy sytuacji materialnej i społecznej

I. Wsparcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia

- 1) prowadzenie działań służących mobilizowaniu osób bezrobotnych do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się,
- 2) doradztwo zawodowe dla osób bezrobotnych,
- 3) zatrudnianie bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych i prac społecznie użytecznych.

II. Pośrednie wspieranie zatrudnienia

- 1) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- 2) współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu pozyskania informacji o ofertach pracy.

III. Ograniczenie negatywnych konsekwencji bezrobocia

- 1) udzielenie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego (pomoc finansowa, dożywianie, niezbędne ubranie).

VIII. Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.

Jednym z warunków umożliwiających realizację celów zawartych w strategii jest zapewnienie jej finansowania. Przewiduje się, że realizacja powyższych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- 1) środki własne pochodzące z budżetu Gminy Korycin,
- 2) środki przekazane Gminie z budżetu państwa w formie dotacji,
- 3) środki z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazywane na realizację programów i projektów.

IX. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii służy sprawdzeniu, czy planowane działania zostały zrealizowane. Postępy w realizacji będą na bieżąco monitorowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korycinie. Długotrwały charakter planowania strategicznego

wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii.

Przedstawiona Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje teren Gminy Korycin. Będą w niej uczestniczyć mieszkańcy, instytucje i organizacje. Cele i kierunki działań będą realizowane przy współpracy ze społecznością lokalną, jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy, organizacjami pozarządowymi itp.

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi.

Przy konstruowaniu strategii dokonano analizy społecznej różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej mogą znaleźć się poszczególni mieszkańcy Gminy Korycin.

W celu otrzymania zblizonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z lat 2018 - 2020. Analiza ta pozwala uchwycić tendencje rosnące lub malejące w poszczególnych problemach społecznych. Większość problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Korycin uznawane są za problemy społeczne. Wymienić tu należy długotrwałą chorobę, bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starość. Pomiędzy tymi problemami zachodzi często związek przyczynowy np.: bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania, ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia, itp. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie człowieka istnieje potrzeba zabezpieczenia jego podstawowych potrzeb życiowych takich jak: żywność, odzież, opał, leki, itp. Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, aby w tym trudnym okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się

problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, kościelne, itp.).

Przewodniczący Rady

Iwona Chwiećko